VÝŠ A VÝŠE

Román V. Lužické.

Kašel přerušil ženinu řeč, dívka udivené poslouchala. Bože, jaký je ten život děsný! Jak to bylo krásné ve škole, kde jen ducha povznášela, kde se učila, že lidé vespolek jsou bratří a sestry, děti otce jediného, a mají se milovati. Tomu, co matka vykládá, nerozumí, ale trpce pronešená slova její padají do srdce jako jedové kapky.

"Tvoje matka," pokračovala Pohořelská, když se výbuch kašle utišil, "neostříhala srdce svého ubohá! Milovala vřele, svatě, protože byla andělem! A že milovala, umřela! Přísahejž nenávist v srdci všem mužům! Nelituj ani jediného z nich!"

"Proč?" tázala se dívka udivené. Dnes poprvé slyší, že muž je tvorem tak nebezpečným a hrozí se toho. Čeho všeho se dočká ještě na zemi!

"Abys pomstila matku na všech! Oko za oko, zub za zub! Za jednoho všem nenávist. Matka zemřela, že ji oklamal a opustil muž, kterého milovala. Brala si to moc k srdci a nepřežila zrady. Lásku pravou však eti, jí neusmrcuj, na věrnosti nehřeš! Najdeš-li kdy v životě muže pravého a lásku věrnou, klekej před ní jako před bohem! Kletba, nářek lásky zrazené proráží nebesa a vrací se v podobě blesku s nebe dolů na hlavu nevěrníkovu. Však ono nebe sešle přece jednoho dne svůj blesk, aby zdrtil muže zrádného. Marie umírajíc mu žehnala, prosila, abych mu neklnula, abych tebe nevedla k záští, ale bůh mu neodpustil dojista."

"Kdo to byl?" tázala se Marie.

"Přísaha víže ústa má. Nikdy nesmíš se jména toho dovědět. Matka tomu chtěla. A což také na jménu? Byl to muž, a proto mužův se chraň! To moje naučení pro život."

"Ve škole nás učili, že máme milovati nepřátely své," podotkla dívka, a "modliti se za ně!"

"Ano, tak činila Marie, a přece ji usmrtil svět! I ty z rozkazu jejího se musíš modliti za muže, který ji oklamal a opustil; proto se mu vede dobře, nebo modlitba nevinnosti přímo k trůnu Páně se vznáší. Neopomeň modliti se každý den za zbloudilou duši! Proč bych já byla zlou a neodpouštěla, když ona odpustila."

"To je on?!" vzkřikla dívka.

"To je on! Matka neměla by v hrobě pokoje, kdybys nemodlila se za něho pobožně každý den! A nyní víš dosti pro život! Chci spáti..."

Marie spáti však nemohla. Sedla k oknu a hleděla ven. Temno večerní ozařoval měsíček a vyslal i proudy světla svého v ulici chudiny, aby ostříbřily černé zdi domů a potěšily zarmoucená srdce. Z komínu, na nějž vedla vyhlídka ze světničky, se kouřilo. Kouř protkaný svitem měsíce kroužil se výš a výše k modré obloze.

Dívka zahleděla se do kotoučů jeho. Co všechno v nich četla?! Jací šotkové v nich poskakovali, výš a výše se vznášeli a zase padali! Celý dnešní den se v nich kroužil a točil, den pro ni tak osudný, v němž toho tolik slyšela, tolik zažila, že nelze jí vtěsnati všechno v malé hlavě a ve mladém srdci.

Výš a výše, pravil učitel a litoval ji, že je ubohá! Doznává už o večer, že opravdu je ubohou.

"Pro chudé dívky není ničeho, ani láska není jim údělem. Co jim tedy zbývá?" táže se dívka.

"Práce, služba, jařmo, bída, zrádá a smrt," odpovídá ji zkušenost dnešního dne.

"Věru, pro tak málo žití se nevyplatí. Květinky, prosté dítky jara, zavoněly a připomněly na dárkyni. Kol ní se ovíjá štěstí jako vůně vycházející z květinek. I na kotoučích kouře vznášela se výš a výše podoba dívky usmívavé.

"Šťastné dítě," slyšela Marie volati, a "šťastné dítě" opakovala si trpce.

"O, jak ji toho závidím!" pravila si dívka. "Proč ona a proč ne já?"

Květinky ještě voněly, ale Marie nebyla již přístupna klidným, šťastným citům! Divné to byly sny a touhy, jež dívka spřádala ve své mladistvé, ale bujné obrazotvornosti, a zárodky budoucích činů nesly se v myšlénkách k výši. Tak se kroužily v hlavě myšlénky jako kotouče kouře, s nimiž si měsícové světlo hrálo.

Dnešní den ztrpčil mladý život dívčin v prvním rozpuku a byl to den narozenin jejích. Dnešní den naučil ji, že život chudoby je životem muky, a sítě závisti ujalo se v srdci jejím.

Trpce pravila si: "Šťastné dítě!" a zastřela si oči.

Myšlénka se platí.

S večerem jarním opět začínáme. Šestkráte už byly květy jarní vykvetly v polích a lesích od té doby, kdy Běla je byla trhala a s Marií se o ně rozdělila. V pracovně paní Rozvodové, téhož času nejprvnějším a nejhledanějším saloně modním v Praze, setkáváme se opět s Marií. Krása její, druhdy jako poupě se rozvíjející, vykvetla nyní v plném lesku. Nezastínil ji ani nápadný účes vlasů, ani kroj šatů, ani výraz obličeje, který prozrazuje stálý pobyt v pracovně, označuje švadlenu při prvém pohledu. Bujný, dlouhý a lesklé černý vlas nemohl se ani vtěsnati na hlavě, a bílá, téměř průzračná pleť její odrážela se od černých vlasů a obočí jako jasná záře měsíce ve tmavé noci. Štíhlá postava její, i když seděla, zračila se za mistrovské dílo přírody a úběložové ruce, jež se probíraly v krajkách, mohly býti vzorem sochaři umělci. Nezdála se ani býti v pracovně domovem, podobajíc se více umělkyni divadelní, která dovedně představuje modistku, než pracovnici z povolání. Tvořila právě z krajek, péra a květin bohatý ústroj hlavy.

"Nuže, Cilko, co říkáš mému výtvoru?" obrátila se k švadleně sedící proti ní, starší, ubledlé, s výrazem pokory na čele i se všemi stopami namáhání a probdělých nocí v zápasu za chléb vezdejší.

I tato dívka nebyla ze švadlen obyčejných. Byla-li Marie proto typem umělkyně, byla Cilka více nábožnou sestrou řeholní než švadlenou. Na obličeji jejím zračila se oddanost do vůle boží, nábožnost a spokojenost s osudem, která zjednává klid a dodává i tváři nehezké vzhled příjemný. Nebyla Cilka ani z hezkých, ani z ošklivých děvčat, ale z oněch, v jejichž blízku se každý cítí šťastným býti a k nimž přilne okamžitě. Cilka nekráčela v šlépějích švadlen, nehonila se za zábavami, ale věnovala prázdné chvíle skutkům milosrdenství a modlitbě.

Byvši otázána Marií, položila hedvábný bílý živůtek, který právě zdobila, na klín a vážně, jako by běželo o novou ústavu státní, podívala se na ústroj.

"Trochu smělé, jako všecky výtvory tvé fantasie," pravila klidně, "ale krásné a vkusné, jako vždy. Jen bych radila, abys tvou smělou budovu více připevnila, sice uletí všecko za krátko do povětří! Tyto stehy pomýšlí již do opravdy na útěk."

"Cilko, přišij to! Mne strašně nudí, mám-li sestavenou práci dlouho v ruce. Ty svědomitě a důkladně všechno ušiješ, ačkoliv tyto titěrky okamžiku a rozmaru za přišití věru ani nestojí! Já zatím tvůj život ozdobím, který již měříš asi půl hodiny a úzkostně zkoumáš soulad a symetrii..."

"Ano, ano, výtvory tvé nezaprou tebe. Jsou krásné, ale nestálé," pravila Cilka vážně. "Nuže, vezmi život a dej mi ústroj."

"Jak šťastna, která se v tento život oblékne. Nevěstou býti je krásné. My se toho nedočkáme."

"Proč? Každé děvče má nároky na manželství."

"Každé-li?" odvětila Marie trpce. "Řekni, bohaté děvče, chudé dívky ověnčují se pouze věncem smrti v rakvi. Šoumlíš, že se vdáme?"

"Já v to pevně doufám a věřím. Víra ta je také spásou a těchou mého života. Můj vyvolený je poctivý muž, pracuje a střádá pilně jako já, abychom se mohli vzíti. Jakmile povýší, bude svatba. Což ty nevěříš Otovi?"

"Věřiti muži! Co ti připadá?"

"Ty-li mu nevěříš?" divila se Cilka.

"Ne," řekla Marie určitě.

"Bože!" lekala se Cilka. "Ty ho nemiluješ?"

"Jak jsi sentimentální, Cilko! Pro našince je láska přepychem. Chudý nesmí si na něj zvykati."

"A proč s ním udržuješ známost! On tebe má ráda upřímně, neubližuj mu."

"Neubližovati muži, ha, ha, ha! S mužem nemějž útrpnosti! Když jsem chodila do školy, nebyla bych napíchla ani jediného motýla na špendlík, ač byla sbírka motýlů mým přáním a touhou, ale nyní bych s chutí mužské motýly napíchala všechny na ostré bodce. To je účinek života a stáří. Už nejsem šťastným dítětem, ale jsem ubohé, ubohé děvče. — Ach, marné vzpomínání. Zašli dnové, zašli snové, jak pěje můj Oto, a nevrátí se více. Mezi námi, mne k Otovi poutá jeho učenost a moje touha po vědění. Nebyti toho, už by byl šel dávno za ostatními."

Cilka neodpovídala. Znalať už družku, že odporem jen roste její vzdor.

"Ubohá, zbloudilá duše," vzdychla si. "Ona je lepší než její řeč, a já ji upřímně miluju."

Obě se zamlčely a pracovaly pilně.

"Zde život ozdobený!" zvolala po chvilce Marie, ukazujíc Cilce práci svou.

"Překrásně," pravila Cilka. — "Věru, milostpaní pravdu má, nazývati tvé ruce čarovnými."

"Ach, milostpaní!" odvětila Marie nedbale. "Na její řeči nedám."

"Milostpaní je naší chlebodárkyní a úsudek její platí. Řekla-li o tobě, že máš geniální jiskru v sobě, která každý výtvor oživí, a o mně, že jsem železná pilnost, ale nedovedu si vymysliti nic původního, řekla pravdu. Já zase na řeči její dám!"

"Býti bohatou, Cilko, odpověděla bych milostpaní v řeči jiné; ale chudoba je chudoba! Já mám plán už sestavený, jen peněz nemám a tak nezbývá, než vléci za sebou řetěz otroctví dále. Bídný světě!"

"Ty dnes zase přepodivně mluvíš, Marie! Děkuj bohu, že jsi zdravá a v práci zručná, hledaná a placená."

"A proč my máme pracovati? Proč bohaté dívky se skvějí ve výtvorech naší fantasie, jsouce slaveny, obklopeny davem ctitelů?"

"Bůh ze Své vůle svaté určuje osudy člověka," odvětila Cilka pokorně.

"Nevěřím tomu. Takové převrácenosti tvůrcem jedině je člověk. Jaký to život vedeme? Sloužíme jiným, pracujeme pro bohače a soužíme, mořímě se, až doklopotíme život, který za narození nestojí."

"Práce je rozkoš..."

"Krásná to rozkoš!" přerušila ji Marie prudce. "Kdo pracuje, nezbohatne. Včera viděla jsem Lizi v kočáře a v šatech překrásných! Dokud s námi zde šila, byla nuzačka jako my."

"Bože na nebi!" vzkřikla Cilka zděšeně. "Nešťastnice! Myslíti na bařinu hříchu, mluviti o bídné dívce, která neetí sama sebe a zapomíná na boha..."

"Nebuďiž tak svatou, Cilko. Čti jen romány a dočtes se, že v této bařině sejde se Liza s nejvzácnější společnosti. V bibli a v životech svatých arci se o tom nedočteš a světa nepoznáš. Slovo není ještě čin, a mluviti se může o všem."

"Není pravda! Když myšlénka se vtělí v slovo, je už slovo zárodkem činu. O Marie, neohlížej se mimo náš kruh a modli se k bohu, aby umrtvil v tobě červa zlého, který zhubí srdce tvé. Nedávejž vzrůsti vášni záhubné, závisti pekelné, která život tvůj otravuje a mučí tebe."

"Škoda, že nejsem také v nějakém spolku náboženském," usmála se Marie, "uměla bych mluviti z bible a ne ze života."

Cilka neodpovídala více. Šila dále na životě svatebním, připevňujíc Mariinu ozdobu vkusně sestavenou.

Marie vzala ukončený ústroj hlavy a šla, aby ho paní odvedla. Vykračovala si po pracovně hrdě, jako by byla královnou švadlen, ale přece půvabně se vznášela. Jakmile se objevila mezi ostatními tovaryškami, všechny se k ní tulily, s ní se radily, práci její se divily, svoje jí ukazovaly, na ni se usmívaly.

Cilka za ní hleděla zamyšlené.

"Ona kouzlí," pravila si. "Já jsem zde první pracovnicí jmenována, ale ve skutečnosti jest jí Marie. Škoda toho děvčete. Ráda bych ji vysvobodila z tenat zlého pokušitele."

Závisti Cilka neznala, také by nebyla jí dovolila ani křesťanská pokora a láska k bližnímu.

Dnes zůstala Cilka dlouho osamocena a začínala se již znepokojovati. Za chvíli konečně vracela se Marie rozohněná, s okem planoucím, s listem v ruce.

"Co se stalo?" zvolala Cilka uzřevši družku v neobyčejném rozechvění. Ulekla se, zdaž nedala Marie v rozbouření paní výpověď.

"Veliká novina," odvětila Marie. "Okamžik se přiblížil, štěstí se musí zachytiti jako ptáče... Blázen jen jde kolem, moudrý je lapí. Zůstaneš-li, spojíš-li se se mnou? Bez tvé důkladnosti neměla by fantasie moje úspěchu. Viď, že mne neopustíš? Ty máš aspoň peníze, byť i ne mnoho, přece malou úsporu, ale já... já... nemám ničeho. Arci mám zase myšlénky a myšlénky jsou peníze."

"Co bláboliš, Marie?"

"Moudře mluvím, ale radostí se mi plete řeč. Tak dlouho již dusím v sobě tajnou myšlénku, která nevěděla, kudy si proklestiti cestu do světa. Dnes náhle se oživila a řekla mi: pojď za mnou a čiň..."

"Ty mluvíš jako tvůj Oto; nerozumím ti, jako jemu nerozumím!"

"Porozumíš, až ti řeknu: zbohatneme, Cilko. My dvě to dokážeme ve spojení."

"Nalezla-li jsi poklad, který mám s tebou vyzvednouti?"

"Ano. Nalezla jsem pěšinku z otroctví ku vládě."

"Mluv moudře a po sprostu. Každá švadlenka není tak sečtená jako ty, aby byla pohltila celé stohy románů a románových obratů řeči. Ze všeho, co jsi nyní povídala, rozumím jen tomu, že máš pro mne novinu. Pověz, jakou!"

"Zítra ráno ranním vlakem jedu z Prahy."

"Kam?"

"Do Olšova."

"Ke komu?"

"Čti tento list a dovíš se," pravila Marie podavši jej Cilce.

Cilka četla:

"Vážená paní Rozvodová!

Pošlete mi okamžitě nejzručnější pracovnici, která by mně nejdéle za dva dni ušila skvostné šaty plesové, ve kterých bych se stkvěla a byla královnou. Sestavte jí plán, dejte látky i přípravy, zvláště geniální myšlénky, které vytvoří báječné šaty kouzlem. Ach, kéž by Jste sama přijeti mohla! Moje panská ochuravěla, Vaše vyslankyně mne musí oblékati... Pozejtří už je velká hostina v Dubině.

(Pokračování.)

— **Utekl.** — Kašel utíká před metlou Novákova balsámu proti kašli. Všímněte si jeho oznámky na jiném místě t. l.

PORADU A ZPRÁVU SPOLEHLIVOU každému podám z hodnověrných pramenů státních i vládních zdarma, kdo by se chtěl usadit v kterékoliv krajině, o které nemá spolehlivé zprávy. Přiložte dvoucentový kolek na odpověď. C. E. Šťastný, Solon, Iowa.
Advertisement

Dr. J. J. Warta

Léčí nemoce očí, uší, nosu a hrdla

Upravuje brejle.

Čís. pokoje 924—W. O. W. Bldg.

V úřadovně od 9 hodin dopoledne do 5 hodin odpoledne.

Telefon: Douglas 5852.

Zkoušení očí

a přizpůsobování brejlí vykonávám s největší přesností, což mohu dosvědčiti množstvím krajanů, jichž přízně jsem dosáhl dlouholetou zkušeností a uspokojením.

Ceny mírné.

CHAS. J. VLACH

graduovaný optik

824 Brandeis Bldg.

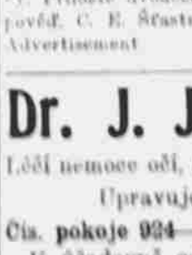

TEL. TYLER 1000

Přestěhoval se

Dr. J. W. NOVÁK

český

zubní lékař

Přestěhoval se do

Karbach Blk.

15. a Douglas ulice

čís. pokoje 266

Rohová místnost na druhé podlaze nad Ryan Jewelry Co.

Tel. v úřadovně: Douglas 5077.

Nedělní hod.: od 10. do 12. hod. dopol.

HUGO F. BILZ

Dodavatel Jettrova lahvového "Gold Top" piva

1324 Douglas ul., Omaha, Neb.

TELEFON: Douglas 1542 neb Douglas 3040

Objednejte sobě bednu tohoto věhlasného piva. Na skladě nejvýtečnější staré kořalky, stará vína, doutníky a likéry všeho druhu. — Vše za nejnižší ceny. 38tf

HUGO F. BILZ OMAHA, NEBRASKA

The Neal Institute vyléčí PIJÁCTVÍ

Nealovo 3-denní léčení pití více prospěje nežli měsíce v resortech.

Kdo se oddal nemírnému používání líhovin neb drogů a nemůže se zbaviti tohoto zlozvyku, nechť se obrátí na tento ústav.

Rodiče, přátelé aneb známí, by měli se o to postarati, by se dostalo pijákům tohoto léčení.

O bližší informace navštivte neb pište. 49-tf

THE NEAL INSTITUTE

Telefon D. 7556. 1502 So. 10. St., Omaha, Neb.

Zvláště pro český lid.

..THE..

NEBRASKA NATIONAL BANK

přeje si během těchto měsíců otevříti nové účty s 500 Čechy.

Tři a půl procenta vyplácí se pravidelně na úsporové vklady.

Navštivte nás a žádejte vysvětlení ohledně naší červencové nabídky.

1202 Farnam ul., Omaha.

Kdo by si přál dobrá česká a lacinā jídla, ať přijde do nově upraveného restaurantu k

V. NUDEROVI

roh 14. a William ul.

Taktéž může pp. cizincům poskytnouti čistými pokoji.

Dr. Olga Šťastná

LÉKAŘKA

čís. 2231 Jižní 10. ul., Omaha

Telefon: Tyler 2403

Úřadní hodiny: Od 2 do 3 hod. odp. každý den, mimo neděli.

V úterý a v pátek též ráno od 7 do 8 hodin.

Zvláštní pozornost věnuje nemocným ženám a dítkám. 51tf

Pěkně zařízený **HOSTINEC**

— vlastní —

Frank Semerád

16. a William ulice, Omaha, Neb.

Výtečný Metaův ležák, jakož i pravé importované plzeňské stálo na čepu. Korbelova vína a nejlepší lihoviny prodává i ve velkém. — Chutný zákusek stále při ruce.

6½% PRVNÍ Markyče NA PRODEJ

AMERICAN SECURITY CO.